

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN CỜ ĐỎ, THÀNH PHỐ CẦN THƠ

• Vũ Thị Loan^(*)

Tóm tắt

Những năm gần đây, đạo đức của học sinh thành phố Cần Thơ nói chung, các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ nói riêng có nhiều tiến bộ; tuy nhiên, một bộ phận học sinh trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ đã có biểu hiện thiếu văn hóa, xuống cấp về đạo đức, lối sống; giải thích hiện tượng này, các nhà quản lý giáo dục chỉ ra, nguyên nhân là do nhiều trường chưa thực hiện đầy đủ nội dung quản lý hoạt động giáo dục đạo đức. Trên cơ sở nghiên cứu thực trạng hoạt động giáo dục đạo đức và quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh, bài viết trình bày biện pháp quản lý nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh các trường tại địa phương.

Từ khoá: Hoạt động giáo dục, giáo dục đạo đức, học sinh, trường trung học phổ thông.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, công tác giáo dục nói chung của các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ có nhiều chuyển biến tích cực, hàng năm học sinh của các trường đạt giải qua các kỳ thi chọn học sinh giỏi, tỷ lệ đỗ tốt nghiệp trung học phổ thông và thí sinh trúng tuyển vào các trường cao đẳng, đại học khá cao so với mặt bằng chung của thành phố. Tuy nhiên, có một thực trạng phản ánh tình hình giáo dục đạo đức và quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh còn bất cập, kết quả chưa đáp ứng kỳ vọng của nhà trường và cộng đồng. Với ý thức trách nhiệm của người giáo viên đang giảng dạy tại địa phương, tác giả tiến hành nghiên cứu cơ sở lý luận, khảo sát thực trạng quản lý để có được luận cứ, từ đó đề xuất biện pháp quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ.

2. Thực trạng hoạt động giáo dục đạo đức và quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ

2.1. Thực trạng hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

Để hiểu rõ thực trạng hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh của ba trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, tác giả khảo sát 100 cán bộ

quản lý, giáo viên và 200 học sinh về mức độ thực hiện mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức và sự cần thiết của giáo dục đạo đức cho học sinh, kết quả cho thấy:

- Các mục tiêu chủ yếu giáo dục đạo đức cho học sinh được quan tâm thực hiện đạt mức *tốt và rất tốt*;

- Những nội dung cốt lõi giáo dục đạo đức như: lễ phép đối với mọi người, đoàn kết giúp đỡ người khác, ý thức tổ chức kỷ cương, nề nếp học tập... chưa được quan tâm đầy đủ;

- Bài viết đưa ra 8 hình thức giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, hình thức được đánh giá mang lại kết quả là *giáo dục đạo đức thông qua bài giảng trong môn Giáo dục công dân*, ngược lại hình thức *tổ chức các buổi thảo luận, tọa đàm về các tình huống liên quan đến vấn đề đạo đức* được cho là chưa đáp ứng;

- Các phương pháp giáo dục đạo đức: *phát động thi đua, nêu gương người tốt việc tốt, nhắc nhở phê phán những hiện tượng tiêu cực...* được sử dụng thường xuyên nhất.

- Có đến 81% học sinh cho biết sự cần thiết giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông, từ hoạt động giáo dục này giúp các em hoàn thiện nhân cách.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, quá trình giáo dục đạo đức còn nhiều học sinh chưa thực sự chú trọng hoạt động giáo dục đạo đức, không ít học sinh vi phạm đạo đức học đường và xã hội, còn học sinh xếp loại hạnh kiểm trung bình và học lực yếu và cuối năm học.

^(*) Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

2.2.1. *Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và cha mẹ học sinh về tầm quan trọng quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh*

Kết quả khảo sát 100 cán bộ quản lý, giáo viên và 50 người thuộc tổ chức xã hội nơi 3 trường tọa lạc, đã có 94% không chỉ nhận thức được tầm quan trọng đối với công tác quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh, đồng thời còn phản ánh được sự cần thiết và chú trọng đến hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông nói riêng và học sinh trên địa bàn huyện nói chung.

2.2.2. *Thực trạng lập kế hoạch giáo dục đạo đức*
Khảo sát 100 cán bộ quản lý và giáo viên về

thực trạng lập kế hoạch hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh, kết quả: Ghi nhận việc lập kế hoạch đạt mức thực hiện *Tốt*, cụ thể 95% ý kiến cho là ngay từ đầu năm học, các trường đã tiến hành lập kế hoạch cả năm; tuy nhiên, về kế hoạch tháng, tuần thì ý kiến chung cho là chưa đáp ứng, thể hiện mức độ thực hiện lần lượt chỉ đạt 56% và 33%; điều này phù hợp quan sát thực tế các hoạt động giáo dục đạo đức cho thấy nội dung kế hoạch thiếu đầu tư, phương pháp, hình thức tổ chức thực hiện chưa đủ sinh động, ít chú trọng đến cơ chế phối hợp.

2.2.3. *Thực trạng tổ chức thực hiện các hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh*

Khảo sát 100 cán bộ quản lý, giáo viên ở 3 trường trên địa bàn. Kết quả như sau:

Bảng 1. Mức độ tổ chức thực hiện các hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

TT	Nội dung tổ chức thực hiện	Mức độ tổ chức thực hiện			
		Rất tốt	Tốt	Trung bình	Yếu, Kém
1	Thành lập ban tổ chức chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức	11	21	65	3
2	Xây dựng chức năng, nhiệm vụ cho các bộ phận và cá nhân về hoạt động giáo dục đạo đức	10	25	63	2
3	Bố trí nhân lực thực hiện hoạt động giáo dục đạo đức	15	30	55	0
4	Phân bổ nguồn lực vật chất thực hiện hoạt động giáo dục đạo đức	9	22	64	5

Qua số liệu ở bảng 1 cho thấy việc tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục đạo đức đạt mức độ *Tốt - Trung bình* chiếm tỷ lệ 86%. Ba nội dung số 2, 3 và 4 còn ít nhiều hạn chế, cụ thể kết quả thực hiện đạt mức độ *Trung bình và Yếu/Kém* lần lượt có tỷ lệ 65%, 55% và 69%. Điều này đòi hỏi cán bộ quản lý các trường cần có biện pháp khắc phục, đặc biệt nội dung “Phân bổ nguồn lực vật chất thực hiện hoạt động giáo dục đạo đức” và “Xây dựng chức năng, nhiệm vụ cho các bộ phận và cá nhân về hoạt động giáo dục đạo đức”.

2.2.4. *Thực trạng chỉ đạo, kiểm tra và đánh giá hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh*

Tác giả sử dụng 100 phiếu hỏi cán bộ quản lý, Bí thư Đoàn trường, giáo viên chủ nhiệm kết quả thu thập khẳng định: Thông qua hoạt động dạy học, sinh hoạt đoàn thể nhà trường thực hiện tốt chức năng chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh. Về kiểm tra, đánh giá các hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh được thực

hiện thường xuyên.

Tuy nhiên, công tác chỉ đạo phối hợp với các lực lượng trong và ngoài nhà trường còn nhiều hạn chế và bất cập đối với việc khen thưởng, động viên những cá nhân, tập thể tích cực; đây là bài học tạo động lực cho cán bộ quản lý, giáo viên tham gia hoạt động giáo dục đạo đức, cần có biện pháp tích cực khắc phục.

2.2.5. *Thực trạng phối hợp gia đình, nhà trường và xã hội trong hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh*

Tác giả khảo sát 100 cán bộ quản lý, giáo viên của 3 trường tại địa phương, cho thấy lãnh đạo nhà trường quan tâm phối hợp với Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (tỷ lệ 87%), tiếp theo là phối hợp với gia đình học sinh (tỷ lệ 85%); thấp nhất là phối hợp với dòng họ địa phương (76% ý kiến chưa tốt) và các tổ chức xã hội (55% ý kiến chưa tốt).

3. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ

3.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ học sinh và học sinh về hoạt động giáo dục đạo đức trong nhà trường

Đây mạnh tuyên truyền cho cán bộ quản lý, giáo viên và nhân viên hiểu biết sâu sắc đường lối của Đảng, chủ trương của Nhà nước về xây dựng con người mới trong giai đoạn hiện nay, đặc biệt giáo dục đạo đức cho thế hệ trẻ - chủ nhân tương lai của đất nước.

Cung cấp, phổ biến cho học sinh tri thức, kỹ năng và thái độ hệ thống giá trị đạo đức cơ bản, cần thiết góp phần bồi dưỡng phẩm hạnh, nhân cách cho học sinh trung học phổ thông.

Làm chuyển biến nhận thức của cha mẹ học sinh để họ hiểu rằng hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh không chỉ riêng là trách nhiệm của nhà trường, của các thầy cô giáo mà của cả gia đình, cộng đồng xã hội.

3.2. Tăng cường kế hoạch hóa hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

Kế hoạch hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh cần được xác định rõ mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục, lực lượng tham gia và các nguồn vật lực, tài lực, tin lực, thời gian, không gian thực hiện,... Ngoài ra, yêu cầu lập kế hoạch giáo dục đạo đức cho học sinh cần lồng ghép một số nội dung: giáo dục sức khỏe vị thành niên, giáo dục hướng nghiệp, giáo dục về giới và sự bình đẳng giới.

3.3. Tổ chức thực hiện hiệu quả giáo dục đạo đức cho học sinh

Thành lập Ban chỉ đạo quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh bao gồm: thành phần trong nhà trường - Lãnh đạo nhà trường, Bí thư Đoàn, giáo viên chủ nhiệm, đại diện cha mẹ học sinh; thành phần ngoài nhà trường - đại diện các đoàn thể, tổ chức xã hội, đại diện cộng đồng dân cư.

3.4. Bồi dưỡng năng lực hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh đối với đội ngũ giáo viên của nhà trường

Hiệu trưởng, chủ thể quản lý nhà trường cho nên trực tiếp lập kế hoạch hoạt động giáo dục đạo

đức cho học sinh, theo đó hiệu trưởng cần bồi dưỡng tri thức, hành vi và thái độ về hệ giá trị đạo đức, cụ thể: Bồi dưỡng lý tưởng nghề nghiệp, năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm, giao tiếp khéo léo với học sinh và cha mẹ học sinh; Bồi dưỡng hệ giá trị văn hóa học đường, phong tục tập quán địa phương, kỹ năng huy động cộng đồng; Tu dưỡng, rèn luyện lối sống đạo đức trong sáng, phấn đấu là nhà tư vấn thân thiện với học sinh.

3.5. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

Tổ chức kiểm tra hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh dưới nhiều hình thức khác nhau, kết hợp kiểm tra định kỳ và kiểm tra đột xuất; đánh giá một cách công bằng, khách quan, chính xác; thường xuyên tuyên truyền ý nghĩa công tác kiểm tra, đánh giá để có biện pháp khắc phục kịp thời, đồng thời biểu dương khen thưởng cá nhân, tập thể tiêu biểu điển hình.

3.6. Xây dựng môi trường văn hóa học đường tạo điều kiện thực hiện hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

Trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện nhà trường hiện nay, xây dựng môi trường văn hóa học đường là vấn đề có giá trị tích cực, góp phần nâng cao chất lượng các hoạt động giáo dục của nhà trường, động lực giúp học sinh hình thành, hoàn thiện nhân cách. Với ý nghĩa đó, nhà trường cần xây dựng môi trường văn hóa học đường, cụ thể: Xây dựng tập thể sư phạm đoàn kết thân ái, bầu không khí dân chủ, mọi người được tôn trọng, một cộng đồng học tập; Xây dựng không gian thoáng đãng, “Xây dựng nhà trường Xanh - sạch - đẹp và an toàn”, “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”, nhằm mục đích nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục đạo đức và quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh đạt hiệu quả đáp ứng kỳ vọng của nhà trường, gia đình và xã hội.

4. Kết luận

Tóm lại, trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực trạng hoạt động giáo dục đạo đức và quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh các trường trung học phổ thông huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ, có thể có nhiều biện pháp được đề xuất; trong điều kiện quỹ thời gian có hạn và với năng lực của người viết, tác giả trình bày sáu biện pháp nhằm

khắc phục hạn chế công tác quản lý hoạt động này tại các trường trung học phổ thông ở địa phương. Để đạt mục đích nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện học sinh, đề nghị cán bộ lãnh đạo, quản lý cần chú trọng đến hoạt động giáo dục đạo đức và quản lý hoạt động giáo dục đạo đức tại cơ sở giáo dục của mình đạt hiệu quả hơn, có thể tham khảo và vận dụng các biện pháp quản lý trên đây vào điều kiện thực tế của nhà trường một cách sáng tạo, linh hoạt và đồng bộ./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Phạm Minh Hạc (2002), *Về phát triển toàn diện con người thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2]. Đặng Vũ Hoạt (1992), “Đổi mới công tác giáo viên chủ nhiệm với việc giáo dục đạo đức của học sinh”, *Tạp san Nghiên cứu giáo dục*, số 8/1992.
- [3]. Trần Hậu Kiềm (1997), *Đạo đức học*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [4]. Hồ Chí Minh (1997), *Vấn đề về Đạo đức*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

MEASURES FOR MANAGING MORAL EDUCATION ACTIVITIES FOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN CO DO DISTRICT, CAN THO CITY

Summary

In recent years, the ethics of students in Can Tho city in general, and those from Co Do district high schools in particular has made great progress. However, a proportion of high school students in Co Do district have shown their ill behaviors and moral degradation in lifestyle. Educational administrators have explained that it is because many schools have yet to fulfil management contents of moral education. Based on the studied realities of moral education to students and its management, this paper presents management measures to improve the quality and effectiveness of moral education for students at the local schools.

Keywords: Education, moral education, students, high school.

Ngày nhận bài: 25/9/2018; Ngày nhận lại: 08/10/2018; Ngày duyệt đăng: 17/10/2018.